

Svar på skriftligt spörsmål om de miljöolägenheter som koltågen orsakar och den kraftiga ökningen av transittrafiken av stenkol

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 1008/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Antero Laukkanen/kd:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att eliminera de skador som koltåg orsakar invånare längs tågbanan och

hur passar den kraftiga ökningen av transitkol ihop med regeringens klimatpolitik?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Det har förekommit direkt internationell järnvägstrafik mellan Finland och Ryssland med rysk tågutrustning sedan 1913. Trafiken har varit livlig under de senaste årtiondena och den har fokuserat på transittrafik som anländer via hamnarna i Finland. Det har förekommit koltransittransporter sedan 2017.

Järnvägstransporter mellan Finland och Ryssland regleras och administreras enligt den mellan Republiken Finlands regering och Ryska federationens regering ingångna överenskommelsen om direkt internationell järnvägstrafik (FördrS 85/2016). Transport- och kommunikationsverket beslutar som en nationell säkerhets- och tillståndsmyndighet om de tillstånd för ibruktagande av tågutrustning som beviljas rysk tågutrustning och operatörer svarar för trafikeringen och i vilket skick tågutrustningen är.

Alla frakttransporter i järnvägstrafiken mellan Finland och Ryssland sköts med rysk tågutrustning som bland annat beroende på vagnens annorlunda axel- och boggiavstånd kan orsaka mer buller och vibrationer än den finländska tågutrustningen. Dessutom har jordmånen och byggnadsbeståndet längs banan en inverkan på de buller- och vibrationsolägenheter som tågen orsakar och upplevelsen av dem. Genom hastighetsbegränsningar som införts av Trafikledsverket har man emellertid i flera områden lyckats minska olägenheterna. Den finländska parten tar också upp frågan på regelbundna möten med de ryska myndigheterna och järnvägsföretagen och försöker hitta sätt att minska skadorna. Det ryska järnvägsföretaget RZD har också förnyat sin tågutrustning, men den har inte ännu tagits i bruk i koltransporter.

Det har förekommit varutransporter på järnvägen i Rysslandstrafiken i över hundra år. Att planlägga bostäder nära stationer stöder persontrafiken, men alldeles på banans närområde ska endast uppföras störningstålga byggnader. I Finland har det inte fastställts några tröskelvärden på författningsnivå, men vibrationernas effekt på boendetrivseln bedöms ofta med hjälp av en klassifi-

cering som tagits fram av VTT (Rekommendation om mätning och klassificering av trafikvibrationer VTT:s info 2278). Trafikledsverket har låtit genomföra vibrationsmätningar i områden som har gett respons om vibrationer som orsakats av trafiken. Enligt mätresultaten har byggnadernas risknivåer för skador i regel inte överskridits i de fastigheter som har mätts. Det tar tid och resurser att hitta och testa metoder som lämpar sig för vibrationsolägenheter. Därför är det ofta inte möjligt att hitta en snabb lösning för att hantera problemet på de befintliga banorna. Den främsta prioriteringen vid att bekämpa vibrationsolägenheter är att förebygga dem.

Regeringen har satt upp som mål att Finland ska vara koldioxidneutralt 2035. Målet är att bland annat genom åtgärderna i färdplanen för fossilfria transporter minska trafikutsläppen. Förutom att bekämpa klimatförändringen är även främjande av Finlands konkurrenskraft samt regionernas livskraft och tillgänglighet samhälleliga mål för utvecklingen av trafiksystemet. En åtgärd i utkastet till den riksomfattande trafiksystemplanen är att utreda transittrafikens samhällsekonomiska samt andra direkta och indirekta effekter. Transittrafiken har betydande ekonomiska effekter på enskilda aktörer, men å andra sidan orsakar transittrafiken vibrationer och påverkar dessutom trafikledernas underhålls- och investeringsbehov och -kostnader samt trafikledskapacitetens tillräcklighet.

Helsingfors den 1 februari 2021

Kommunikationsminister Timo Harakka